

et Eksempel her, som jeg maatte maa tillade mig at sige et Par Ord om. Han nævnte, at der ved Besættelsen af et Skolelærerembede i Søbber oppe ved Løgstør, var sket det mærkelige, at da Sogneraadet i Sommer indstillede et Par meget dygtige Skolelærerinder, som vare udgaaede fra Skolelærerindeseminariet i Vejle, forfastede Skoledirektionen denne Indstilling og sagde, at de ikke vare værdige og stiftede. De vare udgaaede fra dette Seminarium, og da det var Lærerinder til Forskoler, var det meget unge Lærerinder; men de vare for unge. Hvorfor bleve de forfastede? Provsten skrev til Sogneraadet: Hermed tilbagesendes den af det ærede Sogneraad foretagne Indstilling og samtlige Ansøgninger med Bemærkning, at Skoledirektionen ikke har ment at kunne modtage denne Indstilling, idet den ikke finder nogen af de tre indstillede, som ere de alleryngste, baade i Alder og efter Eksamen, stiftede eller værdige osv., og man opfordrer saa til at foreslaa tre ny. Der indtraf dette Tilfælde, at Provsten erklærede, at de vare uskiftede, uagtet de, som det blev fremhævet, kom fra Vejle Seminarium. Amtmanden var enig med Provsten. Jeg vil nu sige, at min Amtmand — det var nemligovre hos os — ellers er selvstændig nok til at kunne tage en Tørn med en Provst, men her gik han med ham. Jeg kunde ikke billige de Herrers Mening, og jeg stemte imod, og stemte for at vælge en af de tre indstillede, men paa Grund af, at 3de Medlem, som sagt, er sødt Minoritet, vedtog Direktionen, at Indstillingen skulde forkastes og sendes tilbage. Jeg fik i øvrigt en Skrivelse om denne Sag, hvori der stod saaledes: Denne Gang er det ikke rent af Høflighed, at jeg sender Dem Indstillingen, men jeg vil gøre opmærksom paa, at der kan være Tale om, at Sagen kommer til Ministeriet. Altsaa, der blev paa en Maade lagt mig paa Sinde at være samvittighedsfuld i mine Overvejelser. Det bestræbte jeg mig for, og stemte som sagt for en af de indstillede. Nu var Meningen den, at de tre skulde forkastes til Fordel for en tidligere Lærerinde fra Bogestolen. Af hvad Grund Sogneraadet ikke vilde vælge denne Lærerinde, hvad der var Grunden til, at hun ikke maatte komme ind paa Listen, og hvorfor Provsten, efter hvad der sagdes, vilde have netop hende, det ved jeg ikke. Men Faktum er dette: Sogneraadet vilde ikke have den Lærerinde, som Provsten vilde have, og de indstillede altsaa tre andre, men disse bleve forfastede af Provsten. Grunden til Striden kender jeg ikke, og den kommer ikke mig ved. De indstillede tre bleve altsaa forfastede af Skoledirektionen.

Provsten mente, at Sagen derefter vilde komme til at gaa til Ministeriet, idet han gik ud fra, at Sogneraadet vilde fastholde sin Indstilling, hvad der ogsaa kunde være Grund til, da den var i fuld Overensstemmelse med Loven. Men det gjorde Sogneraadet ikke. Nej, det sluttede som saa: Naar vi indstille de samme paa ny, gaar Sagen til Ministeriet, der i Kraft af Loven saa vælger en af samtlige Andragere; og saa kan det hælde — jeg tvivler ikke paa, at den højterede Minister ikke vilde have gjort det, men Konsekvensen er i Reglen den — at, da der selvfølgelig følger en nærmere Motivering fra Provsten, som Ordfører for Skoledirektionen, gaar Ministeriet hen og vælger netop den, Provsten indstiller. Det er ofte hendet før, og Følgen vilde være blevet, at den, som Sogneraadet specielt ikke vilde have, netop vilde blive valgt. Derfor kaldt Sogneraadet straks, imod Beregningen, til Føje, og indstillede tre andre, som vare udmærket kvalificerede, og som der ikke kunde siges noget imod. De to andre Medlemmer af Skoledirektionen stemte først som sædvanlig, og bleve hurtig enige om, at de vilde kalde Nr. 2 paa Listen. Saa kom Sagen til mig paa den Maade, at jeg opfordredes til at understrive Raldsbrevet. Nej, svarede jeg, det gør mig ondt, det kan jeg ikke. Thi de have forkastet en fuldstændig korrekt Indstilling først, saa falder Kommuneraadet til Føje og indstiller tre ny, valgte saa vidt muligt efter de allerbedste Kvalifikationer, og saa vælge de Herrer ikke den, som Sogneraadet sætter øverst som Nr. 1, og som de ønske valgt, men de vælge Nr. 2. Hvorfor? Nr. 1 er ganske vist den bedste, naar henfjes til Eksamen og Dvelse i Lærerindevirksomhed, skriver Provsten, men jeg stemmer dog for Nr. 2, og min Bevæggrund dertil er den, at efter det foreliggende maa jeg anse Nr. 1 for at tilhøre den grundtvigiske Retning, medens jeg ved, at det ikke gælder for Nr. 2. Efter mit Skøn egner en Grundtvigianer sig mindre vel paa den Plads, hvor der ingen Tilhængere findes af denne Retning. Nu vil jeg dog spørge, om det ikke er personlige Hensyn, og om det ikke er noget, som kommer ind under politiske og religiøse Hensyn, naar man gaar hen og lader sig lede paa den Maade i sit Valg. Der staar ikke et Ord i Skoleloven om, at vi skulle stemme efter Grundtvigianisme eller Andre-Missionarisme, men der staar, at Kommuneraadene ere berettigede til at tage tre mellem de kvalificerede Ansøgere, og derefter er det Direktionens Pligt at vælge en af dem, og det er da naturligtvis dens Pligt at vælge den, som er den bedste som Lærer, og ikke den,